

Raadsvoorstel

Onderwerp vervolginvestering Warmtenet Noordwest fase 2a en verkenning 2b
Steller/telnr. A. Said/ 64 83 Bijlagen 1

Registratienummer 172677-2023
Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van
persoonsgegevens)
Portefeuillehouder Broeksma
Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: Maand 7 Jaar 2023
Raad LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. kennis te nemen van het voorstel 'Vervolginvestering Warmtenet Noordwest 2a en verkenning fase 2b';
- II. tot een kapitaalverstrekking in Eigen Vermogen aan WarmteStad BV van € 7.000.000,- ten behoeve van het Warmtenet Noordwest fase 2a, de kapitaallasten vast te stellen op € 122.500,- en deze te dekken uit het voorbeslag begroting 2024;
- III. bereid te zijn tot een aanvullende kapitaalverstrekking in Eigen Vermogen aan WarmteStad BV van maximaal € 7.000.000,- ten behoeve van het Warmtenet Noordwest fase 2a in het geval de andere aandeelhouder Waterbedrijf NV niet bereid is tot een aanvullende kapitaalverstrekking, de kapitaallasten vast te stellen op maximaal € 122.500,- en deze te dekken uit het voorbeslag begroting 2024;
- IV. het benodigde weerstandsvermogen de voor storting genoemd onder II vast te stellen op € 980.000,- en deze te dekken uit de Algemene Reserve (AR);
- V. het aanvullende weerstandsvermogen voor de storting genoemd onder III vast te stellen op maximaal € 980.000,- en deze te dekken uit AR;
- VI. de kapitaallasten 2023 vast te stellen op een bandbreedte € 54.000 tot € 108.000 en deze te dekken uit incidentele middelen programma Energie 2023.

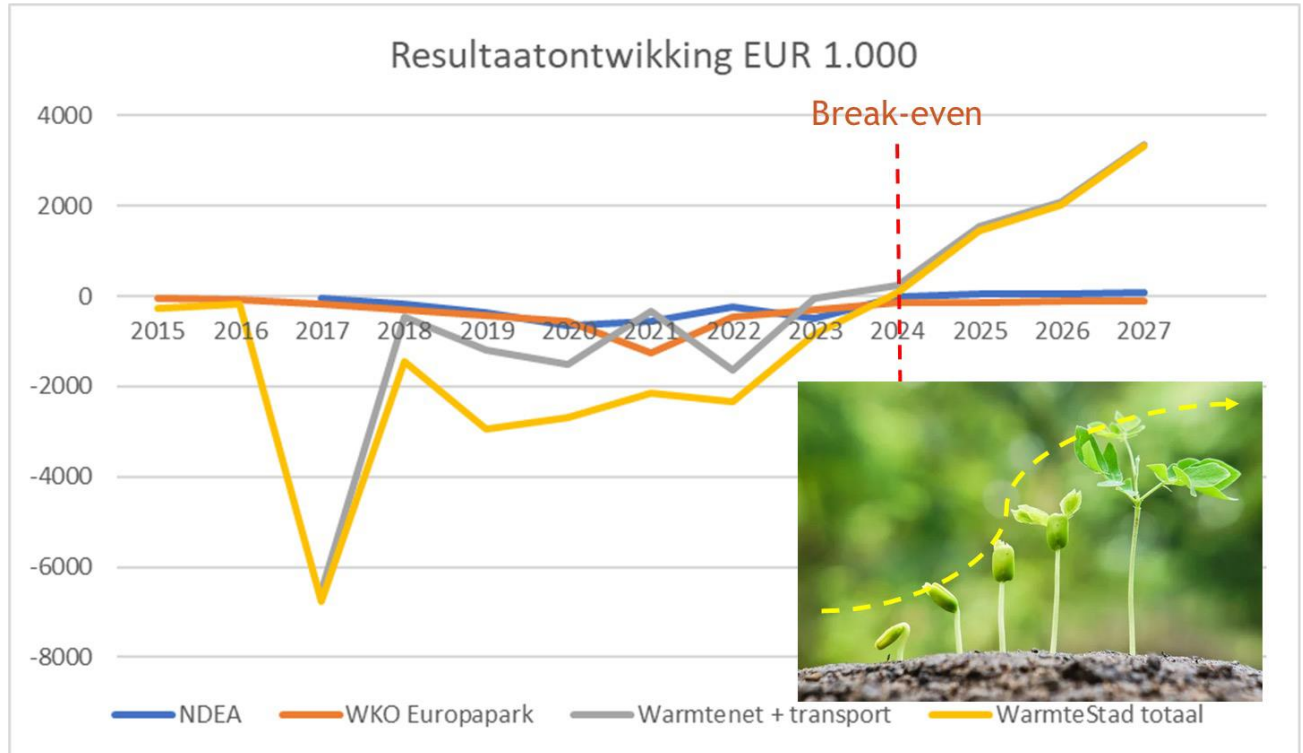
Samenvatting

Het verduurzamen van onze warmtevoorzieningen is essentieel om in 2035 als gemeente CO2-neutraal te kunnen zijn. WarmteStad speelt als publiek warmtebedrijf een belangrijke rol bij de realisatie van de gemeentelijke ambities zoals vastgelegd in Transitie Visie Warmte van de gemeente Groningen. Als aandeelhouder (50%) geeft de gemeente samen met Waterbedrijf Groningen (50%) sturing aan de activiteiten van WarmteStad B.V. en zorgt zij mede voor het verstrekken van benodigde financiële middelen. Dit investeringsvoorstel maakt fase 2a van het warmtenet in het noordwesten van de stad mogelijk. Het ziet op een beperkte uitbreiding van het hoofdtracé en de aanleg van buurtdistributienetten om de volgende tranche gebouwen te kunnen aansluiten. Fase 2a betreft een investering van 60 miljoen euro. De gemeente als aandeelhouder brengt in principe 7 miljoen euro kapitaal in. Dit bedrag kan meer worden als de AvA Waterbedrijf Groningen op 6 juli as besluit om niet verder deel te nemen en storten van extra kapitaal voor fase 2a. De rest wordt via de bijdrage aansluitkosten en bancaire lening gefinancierd. De beide aandeelhouders, de gemeente en Waterbedrijf dienen nog met dit voorstel in te stemmen. Als het Waterbedrijf Groningen besluit om geheel danwel gedeeltelijk geen kapitaal bij te storten op het eigen vermogen van WarmteStad dan neemt de gemeente Groningen geheel of gedeeltelijk de aandelen van het Waterbedrijf Groningen over. Dan wordt de gemeente Groningen meerderheidsaandeelhouder van WarmteStad. De juridische en financiële voorbereidende werkzaamheden vinden na dit besluit plaats.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Het Warmtenet Noordwest ontwikkelt zich in lijn met de door het college en de raad in juni 2019 vastgestelde businesscase “vervolgfinanciering Warmtenet Noordwest”. Op basis van geactualiseerde financiële prognoses wordt verwacht dat met de vervolginvesteringen in 2024 een positief resultaat wordt gerealiseerd.

Het doel om in 2035 CO₂-neutraal te zijn, is al in 2011 door de gemeenteraad vastgesteld. In de afgelopen twee raadsperiodes is er aan gewerkt. Er is het nodige bereikt. De klimaatverandering vraagt om ingrijpende keuzes. Iedereen krijgt ermee te maken. Bovendien gaat in Groningen de gaskraan dicht. Het gaat om grote opgaves en nieuwe kansen. In de Routekaart 2018 is het doel voor CO₂-neutraal in 2035 vastgelegd.

Verduurzamen van onze warmtevoorzieningen is een essentieel onderdeel om in 2035 een CO₂-neutrale gemeente te zijn. Met de vaststelling van de Transitievisie Warmte “Stap voor Stap naar aardgasvrije wijken en dorpen – strategie en aanpak” op 25 september 2019, is de formele start gemaakt met een wijkgerichte aanpak om alle woningen en gebouwen in de gemeente uiterlijk in 2035 aardgasvrij te krijgen. Sindsdien hebben wij de nodige stappen gezet. Het publieke nutsbedrijf WarmteStad speelt hierin een belangrijke rol omdat met de WKO's en Warmtenet Noordwest wordt bijgedragen aan de CO₂-neutrale warmte doelstelling van de gemeente.

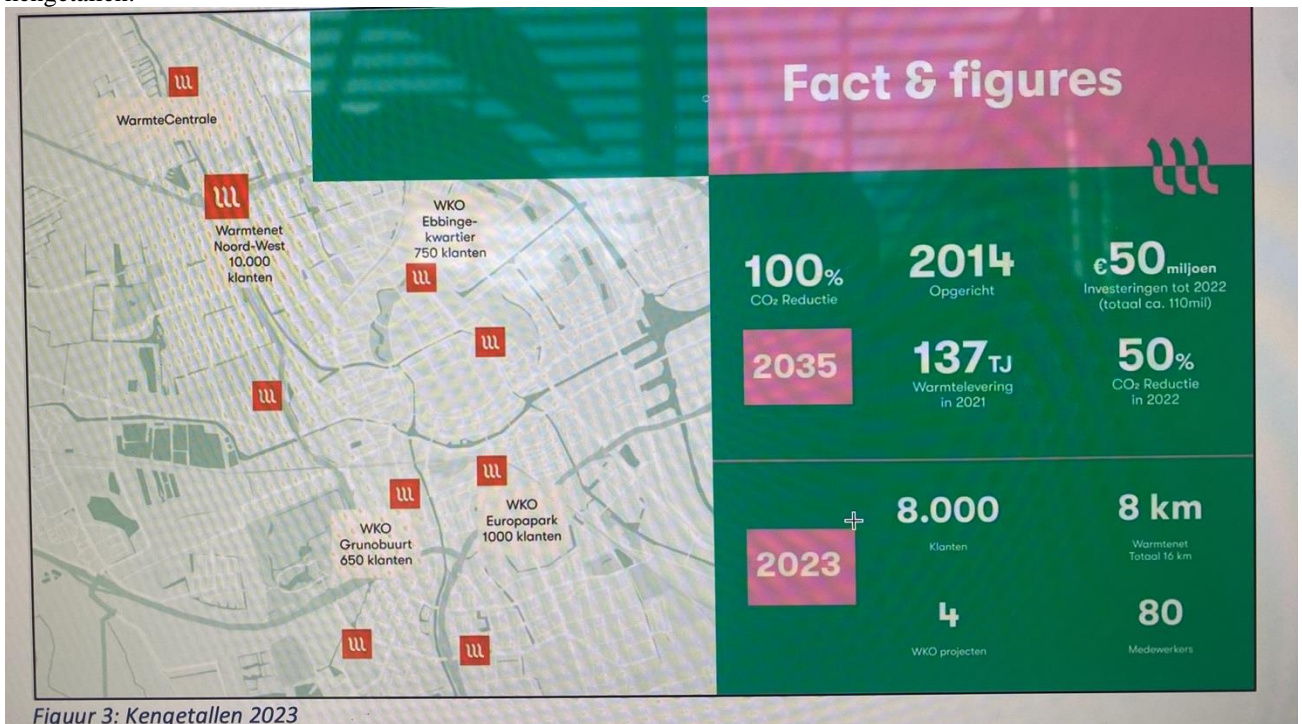
Warmtenet Noordwest fase 2a en verkenning fase 2b

Opschaling te faciliteren

WarmteStad is klaar om de beoogde opschaling te faciliteren. Met het warmtenet Noordwest en de grotere WKO-gebieden is de basis gelegd om de nieuwe warmte-infra voor de stad de komende jaren verder te kunnen door ontwikkelen. De ingebruikname van de nieuwe duurzame warmtecentrale op Zernike komt hierbij op het juiste moment. Dankzij het gebruik van rest- en zonnewarmte zorgt het warmtenet in 2023 bij de huidige afname voor een CO₂-reductie van circa 50% ten opzichte van de oorspronkelijke situatie met decentrale gasketels. De bronnenstrategie voorziet in een verdere stapsgewijze afbouw van het gebruik van aardgas naar 2030 tot nul.

Ook organisatorisch heeft WarmteStad in de afgelopen jaren een stevig fundament voor verdere groei en verduurzaming gelegd. Het bedrijf beschikt over een volwaardige en professionele (ISO9001-gecertificeerde) (regie)organisatie die in 2023 circa 55 fte. (80 medewerkers.) omvat. De organisatie beheerst het warmteproces van bronontwikkeling tot levering en mag in staat worden geacht om de verdere groei in het aantal aansluitingen te faciliteren, zowel binnen het

huidige programma als het vervolg daarop. Sinds 2019 wordt gewerkt met een warmteleveringsvergunning van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Onderstaande figuur geeft een overzicht van de projectgebieden en belangrijke kengetallen.

Figuur 3: Kengetallen 2023

Vervolginvesteringen fase 2a

Voorliggend project- en investeringsvoorstel van WarmteStad is als bijlage toegevoegd. Het is bedoeld om een volgende fase van het Warmtenet in het Noordwesten van de stad mogelijk te maken en ziet op een beperkte uitbreiding van het hoofdtracé en de aanleg van buurtdistributienetten om de volgende tranche gebouwen te kunnen aansluiten. Het voorstel gaat vergezeld van een Financieel Meer Jaren Programma dat een doorkijk geeft tot 2034. Over de daarin opgenomen investeringen vindt, zoals ook nu voor Noordwest 2a het geval is, per project aparte besluitvorming plaats.

Voor de eerste fase van het Warmtenet Noordwest (fase 1), is in 2019 een investeringsbesluit door uw raad genomen. Op basis hiervan wordt momenteel de hoofdinfrastructuur in de stadswijken Paddepoel, Selwerd en Vinkhuizen aangelegd en voor 10.600 Weq aan gebouwaansluitingen gerealiseerd. In 2023 zal hiervan ruim de helft aangesloten zijn. De resterende aansluitingen volgen in de jaren 2024 t/m2026. In hoofdzaak gaat het hierbij om de grotere wooncomplexen van de woningcorporaties of commerciële verhuurders en utiliteitsgebouwen als scholen, kantoren en sportcomplexen, met name op de Zernike Campus. Voor de vereiste duurzame warmteproductie is in 2022 de warmtecentrale op Zernike (WCZ) in gebruik genomen.

Twee deelfasen

Om aan de groeiambities tegemoet te komen maar deze groei tegelijk ook beheersbaar te kunnen houden, is de verdere ontwikkeling van het warmtenet Noordwest opgedeeld in twee deelfasen, die worden aangeduid als Noordwest fase 2a en 2b. In de eerste deelfase 2a gaat het om een verdere intensivering van de netaansluitingen met 5.000 Weq (tot 15.600 Weq). Die ontwikkeling moet de opstap bieden om binnen de contouren van het bestaande projectgebied in de volgende fase 2b door te kunnen groeien van 15.600 Weq naar ca. 23.000 Weq (ca. 28.000 Weq inclusief UMCG met een deel van het omliggende vastgoed). Al deze ontwikkelingen van fase 2b zijn op dit moment echter nog niet aan de orde. Dit investeringsbesluit richt zich primair op Noordwest fase 2a met een doorkijk naar fase 2b. Zie hieronder paragraaf financiële consequenties.

Resumerend, projectbeschrijving Warmtenet Noordwest fase 2a:

- 5.000 Weq (doorgroei van 10.600 (fase 1) naar 15.600 Weq (inclusief fase 2a), periode 2025-2028;
- Intensivering gebruik hoofdinfra Noordwest door aansluiting van nog resterende grotere gebouwcomplexen (galerijflats en portieketagewoningen) en clusters grondgebonden woningen (met name van de woningcorporaties) in Kostverloren, Vinkhuizen, Paddepoel en Selwerd;

- Doortrekken hoofdinfra naar Hoendiep en Vinkhuizen-Zuid;
- Maximaal benutten capaciteit Warmtecentrale Zernike plus aanleg piekcentrale met duurzaam bronvermogen (Hoendiep/Kostverloren) volgens concept TWO Zernike (TWO West);
- Investering €60 miljoen euro, te financieren uit Eigen Vermogen (€14 miljoen euro), Vreemd Vermogen bank (€33 miljoen euro) en bijdrage aansluitkosten (€13 miljoen euro).

WarmteStad ontwikkelingen en subsidies

Het project Warmtenet Noordwest 2a is zo opgezet dat de bronnen en warmte-infrastructuur in beginsel zonder aanvullende subsidies aan de warmtenetzijde kunnen worden gerealiseerd en exploitabel gemaakt. Dit komt vooral doordat investeringen in de zogenoemde ‘bovenwijkse voorzieningen’ vooralsnog worden uitgesteld, zoals een nieuwe permanente warmtecentrale aan de westzijde van de stad (nader te bepalen locatie Hoendiep) met een transportleiding naar een bronnencluster in Hoogkerk/Westpoort en de daarbij horende uitkoppelvoorzieningen. Dit is mogelijk doordat de capaciteit van de warmtecentrale Zernike maximaal wordt benut in combinatie met de inschakeling van een tijdelijke (duurzame) piekwarmtecentrale. Verdere doorgroei van het warmtenet maakt aanleg van deze bovenwijkse voorzieningen op termijn echter wel noodzakelijk. Dit is voorzien in fase 2b. Gebouwszijdig (aansluitleidingen en gebouwaansluitingen) is er in fase 2a al wel sprake van een onrendabele top die afhankelijk is van het gebouwtype en bebouwingskenmerken (zoals afstand tot infrastructuur en woningdichtheid). Voor het afdekken hiervan kunnen gebouweigenaren in beginsel een beroep doen op subsidiërgelingen als de SAH (Aardgasvrije Huurwoningen voor woningcorporaties en gemengde VVE’s), de ISDE (voor particuliere woningeigenaren) en de SVVE (voor particuliere VVE’s).

Onrendabele top met subsidie afdekken

Door de noodzaak van bovenwijkse voorzieningen kent de aanleg van het warmtenet in fase 2b wel een onrendabele top. Hierin is in de businesscase voorzien middels subsidies op grond van de WIS (Warmte Infrastructuur Subsidie) en het JTM (Just Transition Mechanism) waarop de gemeente trekkingsrechten heeft. Door het ministerie van EZK is al kenbaar gemaakt dat vanuit Groningen een WIS-aanvraag wordt verwacht. Deze is momenteel in voorbereiding en zal voor 1 juni 2023 met gebruikmaking van dit project- en investeringsvoorstel worden ingediend. Een definitief investeringsbesluit en financieringsbesluit voor fase 2b dient dan binnen een jaar na de datum van subsidieverlening voor de WIS te worden genomen.

Kader

Dit voorstel past in ons beleid om Groningen in 2035 CO₂-neutraal te maken zoals in de nota ‘Routekaart Groningen CO₂-neutraal in 2035’ uit 2018 is vastgesteld. Begin 2014 heeft de raad ingestemd met de oprichting van WarmteStad. In juni 2017 heeft het college en de raad het FMJP 2017-2022 vastgesteld. In juni 2019 heeft de raad positief besloten over de vervolgfianciering van het Warmtenet Noordwest. En juli 2022 heeft de raad besloten eveneens positief besloten over “Vervolgfianciering Warmte Koude Opslag (WKO) en toekomstperspectief WarmteStad”. Dit voorstel past in de ambities en opgaven die wij destijds geformuleerd hebben voor WarmteStad. In de WarmteTransitieVisie uit juli 2022 wijst de gemeente de route en diverse warmte gebieden aan. Voor deze gebieden heeft de gemeente de Warmte visie en plan uitgewerkt en is WarmteStad de voor de hand liggende partij om ontwikkeling en exploitatie op zich te nemen.

Kortom, de gemeente Groningen heeft haar transitievisie warmte afgerond en de wijkenergieaanpak laten vaststellen door de raad. De visie en aanpak is een belangrijke leidraad voor alle stakeholders zoals WarmteStad, de woningbouwcorporaties, bedrijven, scholen en zeker voor de huishoudens. Tot slot is de nota ‘verbonden partijen’ van toepassing op WarmteStad en geldt voor het verstrekken van leningen het Treasurystatuut. Conform deze nota’s fungeert het college van B&W verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van de verbonden partij. Het verstrekken van kapitaal valt onder het budgetrecht van de raad.

De ‘bijlage 1 Vervolginvestering Warmtenet Noordwest 2a en verkenning fase 2b’ wordt op grond van artikel 87 Gemeentewet geheim verklaard en op grond van artikel 88 lid 2 Gemeentewet juncto art. 5.1 lid 2 Woo onder opelgging van geheimhouding aan de raad verstrekt. We doen dit omdat er in het investeringsvoorstel bedrijfseconomische gegevens zijn opgenomen wat niet met marktpartijen gedeeld kan worden.

Argumenten en afwegingen

WarmteStad vormt een belangrijke schakel in het spoor warmte (Warmte Transitie Visie) in het bereiken van onze CO₂-neutraal ambities in 2035. WarmteStad zit voor de Warmtenet Noordwest-activiteiten in de laatste fase waar de kosten nog voor de baat uitgaan en dus de financiële afhankelijkheid van haar aandeelhouders wordt steeds kleiner. De extra

kapitaal storting maakt de vervolginvesteringen voor fase 2a (en later 2b) mogelijk. Dit draagt zorg voor de verdere uitrol van het Warmtenet Noordwest met een nog eens 5.000 Weq. En dit versterkt de financiële positie van de organisatie. Eigen Vermogensstorting in de vorm van agio heeft als voordeel boven het verstrekken van een (achtergestelde) lening dat de bedrijfsvoering van WarmteStad niet onnodig wordt belast met het betalen van de rente en aflossing aan de aandeelhouders. Dit zorgt er voor dat WarmteStad eerder in staat is om een positief bedrijfsresultaat te realiseren om daarmee voor bewoners acceptabele tarieven te kunnen blijven en een stevig financieel fundament voor verdere uitrol van het Warmtenet te kunnen creëren. Voorts verbetert dit de kengetallen van WarmteStad zoals de solvabiliteitsratio en liquiditeitsratio (DSCR), die cruciaal zijn voor het verkrijgen van de benodigde bankfinanciering.

Bij de besluitvorming is het goed om het volgende in aanmerking te nemen.

- a. Zoals bekend kent de financiering van Warmtenet Noordwest 1 een in de loop van de projectuitvoering ontstaan tekort (onrendabele top) die is becijferd op circa € 6 miljoen. Dit door onvoorziene extra investeringskosten (als gevolg van gestegen prijzen voor materialen en diensten) en veranderde ontwerputgangspunten (CAPEX) in combinatie met hogere operationele verliezen (OPEX) als gevolg van extreme kostenstijgingen (m.n. energiekosten als gevolg van de oorlog in Oost-Europa en de vertraging met de oplevering van de duurzame warmtecentrale), oplopende onrendabele toppen van gebouwaansluitingen en daarmee samenhangende vertragingen in het aansluittempo.
- b. De toegezegde Nationaal Groeifonds (NGF) subsidie van het Rijk is in beginsel bedoeld om deze onrendabele top af te dekken. Als uitgangspunt heeft WarmteStad dit tekort hiermee te kunnen afdekken. Om het volledige subsidie bedrag van € 20 miljoen euro echter te kunnen binnenhalen, dient vanaf het moment van formele subsidieaanvraag nog ca. € 51 miljoen euro te worden geïnvesteerd. Om de subsidie te kunnen ontvangen dient er volgens de subsidievoorwaarden een verdeelsleutel te zijn tussen EV (eigen vermogen), VV (vreemd vermogen) en BAK (bijdrage aansluitkosten). Uit het reeds door aandeelhouders geaccordeerde investeringsprogramma kan hiervan nog € 4,3 miljoen worden benut (toe te wijzen aan de huidige bankfinanciering. Dit is echter onvoldoende om de subsidie van € 20 miljoen volledig te kunnen binnen halen. Dit impliceert dat het alleen mogelijk is om de volle subsidie te kunnen krijgen bij additionele financiering. De uitbreiding met Noordwest fase 2a – dit investeringsvoorstel - voorziet hierin;
- c. De onvoorziene hogere uitgaven hebben ook consequenties voor de liquiditeitspositie van WarmteStad. Doordat de uitkering van de NGF-subsidie door RVO veel meer tijd in beslag blijkt te nemen dan eerder vanuit NieuweWarmteNu! was toegezegd, moeten lopende werkzaamheden en verplichtingen met reguliere middelen worden (voor)gefinancierd;
- d. Deze financieringsbehoefte ontstaat – zoals uit het bovenstaande blijkt – in belangrijke mate als gevolg van een timingsissue.
- e. Bij voortzetting van het huidige beleid en verdere onvoorziene omstandigheden daargelaten verwacht WarmteStad de verlieslatende aanloophase in de loop van 2024 achter zich te kunnen laten en na het bereiken van break-even structureel zwarte cijfers te kunnen schrijven.
- f. In het voorliggende voorstel en het daarbij horende FMJP (Financiële Meerjaren Planning) is de benodigde financiering conform de door de aandeelhouders uitgesproken ambitie nadrukkelijk in het perspectief van doorgroei en opschaling - dus nieuw beleid - geplaatst.

Het in het investeringsvoorstel verwoorde programma omvat een aantal opschalingsniveaus die een volgtijdelijkheid en daarmee samenhangend niveau van uitwerking kennen. De besluitvorming hierover kan per ontwikkelstap en volgens het inmiddels bekende 'stage-gate' principe plaatvinden. Achtereenvolgens zijn aan de orde.

- Stap 1 (**besluit fase 2a**): besluit beschikbaar stellen € 14 miljoen euro Eigen Vermogen op basis van dit investeringsvoorstel voor realisering Warmtenet Noordwest fase 2a. Dit om tijdig in de liquiditeitsbehoefte te kunnen voorzien en de NGF- subsidie te kunnen incasseren. Het voorstel laat ruimte om het benodigde Eigen Vermogen volgens een nader te bepalen verdeling tussen de aandeelhouders op verschillende momenten in te brengen. Planning gereed: juli 2023;
- Stap 2 (fase 2b): Verder verkennen en uitwerken business case Warmtenet Noordwest fase 2b. Aanvraag JTM (Just Transition Mechanism) completeren inclusief, financieringsmogelijkheid uitwerken JTM/EIB, BNG (Bank Nederlandse gemeenten) / NWB (Nederlandse Waterschapsbank) en WIS (Warmtenetten Investeringsubsidie). Due Dilligence door een specialist (EY, Rebel, Ecorys, of vergelijkbaar) Planning gereed Q1/Q2 2024;
- Stap 3: Aantrekken aanvullende balansfinanciering € 33 miljoen euro bij NWB voor realisering Warmtenet Noordwest 2a, indien een investeringsbesluit over fase 2b niet eerder kan worden genomen. Planning 2024/2025;
- Stap 4: Investeringsbesluit fase 2b, inclusief beschikbaarstelling aanvullend Eigen Vermogen.

Kortom, het Warmtenet Noordwest ontwikkelt zich ondanks enige vertraging en energiecrises qua resultaten in lijn met de door het college en de raad in juni 2019 vastgestelde businesscase “vervolgfinanciering Warmtenet Noordwest”. Op basis van geactualiseerde financiële prognoses wordt verwacht dat met de vervolginvesteringen in 2024 een positief resultaat wordt gerealiseerd. Voor Nutsbedrijven gelden zoals bekend in algemene zin algemene zin grote initiële investeringen met relatief lange terugverdientijden. Dit overziend is het voornemen om de vervolgfinanciering aan WarmteStad ter beschikking te stellen.

Tot slot, er ontstaat steeds meer behoefte aan kennis over duurzame warmte en koude als één van de dragers van de energietransitie. Dit zowel op technisch, financieel en organisatorisch vlak. Alle Nederlandse gemeenten hebben voor hun gebouwde omgeving een transitievisie warmte opgesteld. De uitvoering vormt echter een grote opgave en ook in de rest van Groningen hebben veel gemeenten onvoldoende capaciteit om hieraan zelfstandig invulling te geven. WarmteStad zou met haar expertise en opgedane praktijkervaringen onder voorwaarden wellicht een wezenlijke rol in de verdere opbouw en verspreiding van kennis kunnen spelen. We willen dit nader met het Waterbedrijf verkennen en uitwerken.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Dit project- en investeringsvoorstel is bedoeld om een volgende fase van het Warmtenet in het Noordwesten van de stad mogelijk te maken. Het ziet op een beperkte uitbreiding van het hoofdtracé en de aanleg van buurtdistributienetten om de volgende tranche gebouwen te kunnen aansluiten.

Voor het Warmtenet Noordwest geldt dat de afgelopen jaren diverse momenten zijn georganiseerd met bewoners en belanghebbenden. Dit is betrokken bij de besluitvorming over dit project in juni 2016 en juni 2019. Voor de uitvoering van dit project is een zorgvuldig omgevings- en communicatieplan opgezet.

Financiële consequenties

Het voorliggende project- en investeringsvoorstel vormt onderdeel van deze businesscase, maar heeft vooralsnog betrekking op de reservering en beschikbaarstelling van eigen middelen voor de eerste deelfase (fase 2a). Omdat de uitwerking van de financieringsaanvraag voor het totale project tijd vergt, alsmede de benodigde toezeggingen van de EIB en de Nederlandse publieke banken nog niet zeker zijn vraagt WarmteStad nu toestemming voor het starten met fase 2a. Vooralsnog gaat WarmteStad hier uit van zelfstandige financiering. De nu in te brengen middelen kunnen later bij goedkeuring van het totale project ingebracht worden voor de financiering van het totale project. *In bijlage 7.7 is een FMJP inclusief Noordwest fase 2a opgenomen.*

Voor de financiering gaat WarmteStad uit van een gearing 30/70 (aandeel EV/VV) en geeft hiermee de volgende uitgangspunten:

Financieringsbehoefte	€ 60 miljoen euro
BAK (bijdrage aansluitkosten)	<u>13 miljoen euro (min)</u>
Netto Financieringsbehoefte	47 miljoen euro
Inbreng eigen vermogen aandeelhouder Gemeente*	7 miljoen euro (min)
Extra inbreng eigen vermogen als het Waterbedrijf niet bij stort	7 miljoen euro (min)
Vreemd vermogen NWB Bank	33 miljoen euro

*Eigen vermogen inbreng van de gemeente kan meer worden indien de AvA Waterbedrijf Groningen besluit tot verdere deelname en storting van extra kapitaal voor fase 2a.

Er is met de NWB bank gesproken over de uitbreiding van Noordwest 1 met 2a (5.000 Weg) en de wens voor aanvullende financiering, vanaf medio 2024/2025. De bank staat hier positief in. Indien er WIS subsidie verkregen kan worden, zou het aandeel benodigd vreemd vermogen kunnen dalen, hetgeen lagere kapitaalslasten met zich mee brengt en daarmee de verdien capaciteit vergroot.

Risicoprofiel WarmteStad / Warmtenet Noordwest BV's

Het risicoprofiel van het Warmtenet Noordwest is reeds beoordeeld en gedeeld met de raad (raadsvoorstel - Investering geothermie, juni 2016 en vervolgfinanciering Warmtenet Noordwest, juni 2019). En is vastgesteld op 14%. Normaliter

wordt bij geldleningen aan derden in het Treasurystatuut uitgegaan van een gemiddeld risico van 8% van de omvang van de lening als basis voor het weerstandvermogen.

Op basis van de voorgestelde Eigen vermogen storting van € 7.000.000 en het vastgestelde percentage van 14% bedraagt de extra benodigde weerstandscapaciteit voor de storting genoemd onder II € 980.000. Uitgangspunt zoals vastgelegd in de Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement is dat nieuwe risico's afgedekt worden uit het project of programma. Aangezien binnen het programma energie hiervoor geen ruimte is, stellen wij voor het risico af te dekken met het beschikbare weerstandsvermogen van de gemeente (Algemene Reserve). Het effect op de gemeentelijke ratio zoals berekend bij de Jaarrekening 2022 is bij een storting van 7 miljoen een verslechtering van 1,3%.

Bij bereidheid tot een aanvullende kapitaalverstrekking in Eigen Vermogen van € 7.000.000,- in het geval de andere aandeelhouder Waterbedrijf NV niet bereid is tot een aanvullende kapitaalverstrekking bedraagt het effect op de gemeentelijke ratio een verslechtering met 2,5% bij afdekking van het risico binnen het gemeentelijke beschikbare weerstandsvermogen.

Vervolginvesteringen Warmtenet Noordwest fase 2a

WarmteStad vraagt aan haar aandeelhouders om in de vervolginvestering van de Warmtenet Noordwest-activiteiten te voorzien via:

1. *additionele agiostorting Warmtenet Noordwest*

Additionele Eigen Vermogen	7.000.000,-
bereid te zijn tot een aanvullende kapitaalverstrekking	7.000.000,-

De gemeente wil als aandeelhouder van WarmteStad een kapitaalstorting in Eigen Vermogen aan WarmteStad BV doen van € 7.000.000,-. De structurele kapitaallasten vast te stellen op € 122.500,- (ROP 1,75%) en deze te dekken uit het voorbeslag begroting 2024. Want de programma energie heeft geen dekkingsbronnen voor het investeringsvoorstel. De kapitaallasten 2023 worden incidenteel gedekt uit incidentele programma gelden 2023.

Zoals hierboven benoemd het eigen vermogen inbreng van de gemeente kan meer worden indien de AvA Waterbedrijf Groningen besluit tot geen verdere deelname en storting van extra kapitaal in Eigen Vermogen van WarmteStad voor fase 2a. En dus bereid te zijn tot een aanvullende kapitaalverstrekking in Eigen Vermogen van € 7.000.000,- in het geval de andere aandeelhouder Waterbedrijf NV niet bereid is tot een aanvullende kapitaalverstrekking. De structurele aanvullende kapitaallasten vast te stellen op € 122.500,- (ROP 1,75%) en deze te dekken uit het voorbeslag begroting 2024. Want de programma energie heeft geen dekkingsbronnen voor het investeringsvoorstel. De kapitaallasten 2023 worden incidenteel gedekt uit incidentele programma gelden 2023.

Dekking middels voorbeslag geldt als een uitzondering op de hoofdregel. We hebben alle mogelijkheden verkend met als uitkomst dat Stadsontwikkeling niet over de benodigde dekkingsbronnen beschikt. Echter de aandeelhouders dienen voor de zomer een besluit te nemen over de vervolginvesteringen van het Warmtenet Noordwest om de continuïteit en liquiditeit van de onderneming te borgen. Dit geldt ook richting de externe financier van WarmteStad

Van belang is heerbij dat het uitgangspunt van de gemeente is om met het Waterbedrijf Groningen verder te deelnemen/samenwerken via WarmteStad om de volgende fase van het Warmtenet Noordwest uit te rollen. Uitgaande van de huidige aandeelverhouding brengt mede-aandeelhouder Waterbedrijf Groningen in beginsel dus een gelijk bedrag van € 7.000.000,- als eigen vermogen in. Het Waterbedrijf beraadt zich momenteel op haar rol en inbreng in de warmtetransitie als onderdeel van het geheel aan strategische opgaven die het Waterbedrijf de komende jaren voor zich ziet. Indien de gemeente Groningen meer Eigen Vermogen stort dan de mede-aandeelhouder WBGR, dan heeft dit consequenties voor de aandeel- en zeggenschapsverhouding. De gemeente verwerft dan een meerderheidspositie in WarmteStad BV.

Tenslotte, indien het Waterbedrijf Groningen besluit geheel danwel gedeeltelijk niet bij te storten op het eigen vermogen van WarmteStad zal in onderlinge afstemming tussen de gemeente Groningen en het Waterbedrijf Groningen nadere afspraken worden gemaakt over de wijze van (her)kapitalisatie van WarmteStad, welke recht doet aan de gewijzigde omstandigheden. De juridische en financiële afwikkeling vindt na dit besluit plaats.

Gevolgen financiële positie gemeente Groningen

Deze eerdere financiering samen met onderhavige vervolginvesteringen van het Warmtenet Noordwest fase 2a maakt dat de financiële relatie tussen gemeente en WarmteStad er als volgt uitziet:

	Kasgeld faciliteit	Eigen vermogen
1. WKO Stadshavens project	€ 4.000.000, -	
2. Warmtenet Noordwest fase 1		€ 7.000.000, -
3. Agiostorting Warmtenet Noordwest		€ 4.300.000, -
4. Voorziening in verband met geothermie		€ 2.929.000,-
5. Omzetting WKO-lening in Agio Kapitaal		€ 4.625.000 -
6. Additionele Agiostorting t.b.v. WKO		€ 1.500.000,-
7. Werkkapitaal WKO	€ 750.000, -	
8. Kapitaal Eigen Vermogen fase 2a		€ 7.000.000,-
9. bereid te zijn tot een aanvullende kapitaalverstrekking Eigen Vermogen fase 2a		€ 7.000.0000
<u>Totaal</u>	<u>€ 4.750.000, -</u>	<u>€ 34.354.000,-</u>

Risico waardering deelneming

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat deelnemingen (aandelen in dochterbedrijven) op de gemeentelijke balans gewaardeerd worden tegen verkrijgingsprijs of tegen de marktwaaarde, als die lager is. Om de juiste balanswaardering te kunnen bepalen is het dus nodig om ook de marktwaaarde te bepalen. Daar zijn verschillende methoden voor, waarbij veelal naar de toekomstige kasstromen wordt gekeken. Zo worden bij de Discounted Cash Flow (DCF)-methode alle toekomstige kasstromen contant gemaakt tegen een disconteringsvoet om de huidige marktwaarde te bepalen.

Warmtestad is een sterk groeiend nutsbedrijf dat verschillende schaaalprongen voor de boeg heeft, waaronder fase 2a, die nu ter besluitvorming voorligt. In de bijlage is in paragraaf 7.7 zichtbaar gemaakt welke kasstromen Warmtestad verwacht op basis van de huidige activiteiten + de uitbreiding met warmtenet fase 2a. Hieruit wordt duidelijk dat er vanaf 2030 (na voltooiing fase 2a) sprake is van een structureel positieve cash flow van 2,4 miljoen, oplopend naar ca. 3 miljoen in de jaren daarna. Die kasstromen vormen de basis voor de waardering tegen marktwaarde. Ter indicatie: grof gezegd is, bij een disconteringsvoet van 3 % (rente op nieuwe leningen waar we momenteel vanuit gaan), vanaf het jaar 2030 minimaal 26 jaar lang een (aan aandeelhouder gemeente Groningen toerekenbare) kasstroom van rond de 2 miljoen nodig om de huidige boekwaarde te rechtvaardigen. Een warmtenet wordt aangelegd voor een veel langere termijn en ook het beheer en onderhoud is daar ook op gericht, maar dergelijke lange termijnen impliceren zoals bekend en gangbaar in de praktijk wel onzekerheid en risico's. Als tegenvallers of vertragingen leiden tot lagere kasstromen, dan heeft dat impact op de (theoretische) marktwaarde en kan dat leiden tot een verplichte afwaardering, in het geval de marktwaarde onder de boekwaarde daalt. Daarnaast is het zo dat ook de volgende schaaalprong op de radar staat: fase 2b. Die zal invloed hebben op de kasstromen, ook aanloopverliezen met zich mee brengen en het moment dat de kasstromen positief worden op kunnen schuiven naar een later moment.

Rendement en aflossing

Eigen vermogen Warmtenet Noordwest

Aangaande het rendement op eigen vermogen Warmtenet Noordwest geldt dat, conform de besluitvorming in juni 2019, circa 5,8% (6%) bedraagt over de looptijd van 30 jaar.

Eigen vermogen WKO's

Aangaande het rendement op eigen vermogen WKO's geldt dat, conform de besluitvorming in juni 2016, mei 2017, en juli 2022 circa 8% bedraagt over de looptijd van 30 jaar.

Overige consequenties

N.v.t.

Vervolg

- Indien uw raad instemt met het investeringsvoorstel en ook de andere aandeelhouder, het Waterbedrijf Groningen, instemt zal WarmteStad van start gaan met de volgende fase Warmtenet Noordwest.

- In 2025 komen we bij uw raad terug met de uitkomsten van de verkenning en besluitvorming over het Warmtenet Noordwest fase 2b (financieringsaanvraag in het kader van JTM/JTF).

Lange Termijn Agenda

Ja, juli 2023.

**Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,**

**burgemeester,
Koen Schuiling**

**secretaris,
Christien Bronda**

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.